

Rok 2014 bol jedenástym rokom pôsobenia našej organizácie v priestoroch stále fungujúcej železničnej zastávky Stanica Žilina-Záriečie. Zároveň sme mali možnosť osláviť 16. rok existencie Truc sphérique ako občianskeho združenia. Na oslavy však nebol čas. Energiu sme radšej venovali ďalšiemu rozvoju našej činnosti, spolupráci s viac ako päťsto umelcami a poskytovaniu čo najlepšieho servisu viac ako 25 000 návštevníkov.

Medzi najzásadnejšie míľniky, udalosti a úspechy roka 2014 zaradíme úspešne pokračujúcu rekonštrukciu a testováciu prevádzku Novej synagógy. V tomto nám pomohla napríklad cezhraničná spolupráca s Krajskou galériou výtvarného umenia v Zlíne, podporená Európskym fondom regionálneho rozvoja. Podarilo sa nám zrekonštruovať a otvoriť návštevnícke centrum Novej synagógy.

V tomto roku sme otestovali samotnú synagógu ako výstavný priestor politicky angažovanou výstavou rumunského umelca Dana Perjovscheho, ktorá bola pre návštevníkov otvorená viac ako tri mesiace. Okrem toho sme v Synagóge mali česť hostovať výstavu a vyhlásenie Ceny Oskára Čepana pre mladých slovenských umelcov. Novovznikajúci priestor Novej synagógy veľmi dobre poslúžil aj počas našich najväčších podujatí roka – Kiosk festival (divadlo a tanec) a Fest Anča (animované filmy).

Náš umelecký program pozostáva prevažne z vecí, ktoré do Žiliny pozývame z iných organizácií, divadiel, miest, či krajín. No ako aj po minulé roky, snažili sme sa aj v dve tisíc štrnástom vyprodukovať alebo aspoň podieľať sa na vzniku nových predstavení a umeleckých projektov. Okrem koprodukcí tanečných predstavení Lovecká sezóna od Milana Tomášika či Shifts (Peter Šavel, Kamil Mihalov) sme nesmierne hrdí na súčasnú operu 2'16" a pol: Vesmírna odysea. Toto dielo vzniklo počas piatich víkendových detských sinfónií pod vedením skladateľa Marka Piačeka. Podarilo sa mu vytvoriť 22-členný orchester zmiešaný z detských hráčov na rôzne hudobné nástroje a niekoľkých profesionálnych hudobníkov pôsobiach v Slovenskej filharmónii, ktorá v tomto projekte figurovala ako náš oficiálny partner. Unikátne spojenie rôznych vekových kategórií, úrovní hry na hudobné nástroje a horovo-vtipno-filozofických tém vyústilo do vzniku naozaj nevídaného umeleckého tvaru, ktorý zaznamenáva úspechy u širokého publika, aj odbornej verejnosti.

Spomenúť si zaslúžia aj predstavenia, ktoré sme hostovali – napríklad Informátori od medzinárodného divadelného súboru Farma v jeskyni. Ďalej mohli naši diváci zažiť divadelné alebo tanečné predstavenia od súborov Stoka, SkRAT, Štúdio tanca, Divadlo Continuo a množstvo ďalších.

Okrem predstavení sme dali priestor aj umeleckým rezidenciám. Na Stanici pracovali a tvorili tanečníci Jaro Viňarský a Mathew Rogers pod vedením Pala Zuštiaka (už dlhodobo úspešne pôsobí v New Yorku vo vlastnom súbore

Pallisimo). Hostovali sme aj výtvarníka a sochára Krisztiána Kristófa. Ten vytvoril originálne veľkorozmerné kresby z roxorů, ktoré čakajú na svoje osadenie vo verejnom priestore Žiliny.

Koncertnú sezónu mal na starosti žilinský hudobník The Autumnist, anglickí Youth Fathers, poľská skupina Napszyklat, československé formácie ako DVA, Monikino kino, DJ Vec & Martin Valihora, ukrajinská Zapaska, Prešburger Klezmer Band, Jelly Belly, The Ills, Swan Bride, Fallgrapp či Pontiak alebo Lola Marsh. Pripomenúť si treba aj adventný koncert Katarzie a Rolanda Kánika v Novej synagóge, ktorý bol naživo vysielaný na RTVS. V roku 2014 sme pokračovali aj sériou klavírnych recitálov, ktoré sa tešia na slovenské pomery veľkej popularite.

Medzi pamätné filmové premietania budú patriť snímky ako Nymfomanka od Larsa von Triera či Sorrentiniho Veľká nádhera. Sme radi, že sme začali hostovať aj pravidelné filmové premietania Film Café Europe spojené s diskusiou moderovanou Jurajom Kušnierikom.

Diskutovalo sa na Stanici nielen o kultúre, ale aj politike a nedávnej histórii. Túto oblasť u nás má na starosti náš dlhoročný spolupracovník, filozof, kurátor a moderátor diskusií, Fedor Blaščák. Za zmienku určite stojí debata Ako vyhrať voľby, v ktorej sa diváci dozvedeli mechanizmus politického marketingu priamo od ľudí, ktorí sa tým živia.

Festivally sú každý rok neodmysliteľnou súčasťou kultúrneho centra pod žilinským Rondlom. Fest Anča, ktorá každý rok animovanými filmami priláka niekoľko tisíc divákov. Kiosk na Stanicu na niekoľko dní sústredí celú slovenskú nezávislú tanečno-divadelnú scénu a divákovi ponúkne to najlepšie z uplynulej sezóny slovenských tvorcov doma i vo svete. Ďalšími dôležitými podujatiami je Kinobus, Noc literatúry, Hory a mesto, Memory kontrol, či dozvuky festivalu dokumentárnych filmov Jeden svet.

Pokračovali sme aj sériou prednášok zameraných na nové médiá, Alef 0, komunitnými Malými trhmi, či čoraz populárnejšími cestovateľskými prednáškami.

Dôležitý prvok našej činnosti je vzdelávanie, či už detí alebo dospelých. Aj v roku 2014 mohli rodičia svoje deti na Stanicu vodiť na výtvarku, workshopy animácie, hudby, či ilustrácie. Práve ilustrácia bola leitmotívom nášho školského roka, počas ktorého sme zorganizovali niekoľko víkendových detských sympózií. Na nich profesionálni ilustrátori (Danka Olejníková, Martin Krkošek, Pavla Byrtusová-Krkošková a Martu) učili deti rôzne grafické techniky a spracúvali nielen detské témy.

Tento rok prekročil náš rozpočet 400 000 eur, ktorých zdroje sa čoraz viac snažíme diverzifikovať. Aj v roku 2014 bol najdôležitejším podporovateľom Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, spolu s ďalšími nadáciami ako Visegrad Fund, Mládež v akcii, Pontis, Nadácia Intenda, či Nadácia KIA Motors. Či už finančne alebo nefinančne nás podporuje Mesto Žilina. Černá hora, Johnson

Controls, ambasády a súkromní donori tvoria ďalšiu časť zdrojov financií. Je v našom záujme sa snažiť o zvýšenie príjmov z predaja lístkov na podujatia. Dôležitá pre nás je aj prevádzka našej kaviarne/baru a prenájom techniky či zabezpečovanie podujatí na Stanici aj mimo nej.

Ďakujeme za dlhodobú podporu aj všetkým našim mediálnym partnerom, ktorí širia informácie o našej činnosti desiatkami komunikačných kanálov.

Úplný zoznam podujatí v roku 2014 nájdete na
<http://www.stanica.sk/category/archive-program/>

Fotodokumentácia je dostupná v našom online archíve na
<https://www.flickr.com/photos/stanica/albums>